

Návrh zmeny Programu Slovensko v rámci priority 2P1 Energetická efektívnosť a dekarbonizácia v pôsobnosti Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, v súlade s uznesením vlády SR č. 307 z 23. mája 2024, bodom B.3, predkladá Komisii pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko pre cieľ 2 politiky súdržnosti EÚ (ďalej len „Komisia pre CP 2“) **návrh zmeny Programu Slovensko (ďalej len „P SK“) v rámci priority 2P1 Energetická efektívnosť a dekarbonizácia, v špecifickom ťoch cieľoch RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov (ďalej len „RSO2.1“) a cieľi RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií, ktoré sú v nej stanovené (ďalej len „RSO2.2“) v pôsobnosti Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (ďalej len „SIEA“).**

~~Zmena P SK zahŕňa finančný presun v rámci priority 2P1 Energetická efektívnosť, vo výške 14 101 859 EUR z alokácie opatrenia 2.1.3 Podpora rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky (ďalej len „opatrenie 2.1.3“) do opatrenia 2.1.1 Zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch (ďalej len „opatrenie 2.1.1“), a to v rámci špecifického cieľa RSO2.1 financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) pre menej rozvinuté regióny (ďalej len „MRR“).~~

Opatrenie	Alokácia v EUR (zdroj EÚ/MRR)	
2.1.1 Zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch	Súčasná alokácia	52 704 634
	Alokácia, ktorá je predmetom navrhovanej úpravy	14 101 859
	Nová navrhovaná alokácia	66 806 493
2.1.3 Podpora rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky	Súčasná alokácia	14 101 859
	Alokácia, ktorá je predmetom navrhovanej úpravy	-14 101 859
	Nová navrhovaná alokácia	0

Zmena P SK zahŕňa úpravu finančného plánu P SK v rámci špecifického cieľa RSO2.2, ktorá vyplýva z úpravy spolufinancovania **opatrenia 2.2.1 Podpora využívania OZE v podnikoch na báze aktívnych odberateľov elektriny, samospotrebitel'ov energie z OZE a komunit vyrábajúcich energie z OZE** (ďalej len „opatrenie 2.2.1“) implementovaného prostredníctvom finančných nástrojov, t. j. **zmeny národného spolufinancovania zo súkromných zdrojov na verejné zdroje**. V dôsledku uvedenej zmeny dochádza k zvýšeniu nároku na financovanie zo štátneho rozpočtu vo výške 7 703 619 EUR a k zníženiu celkovej výšky národného spolufinancovania o 11 690 967 EUR.

Zdôvodnenie návrhu zmeny P SK

A) Zmeny P SK v rámci RSO2.1 (EFRR)

~~Dotknutý poskytovateľ (SIEA), pristúpil k zrušeniu výzvy „Kapacity pre rozvoj udržateľnej energetiky a dekarbonizáciu regiónov“ PSK SIEA 003-2023-NP-EFRR, okrem iného, z dôvodu potreby prehodnotenia implementačnej stratégie P SK v gescii SIEA, a to v nadväznosti na finančné presuny schválené v rámci poslednej revízie P SK viažucej sa k modernizovanej politiky súdržnosti. Časť alokácie z plánovaného národného projektu „Kapacity pre rozvoj udržateľnej energetiky a dekarbonizáciu regiónov“ bola poskytnutá regiónom prostredníctvom nového špecifického cieľa RSO2.11 Podpora prístupu k cenovo dostupnému a udržateľnému bývaniu vo výške 21 000 000 EUR pre MRR. Zostatková MRR alokácia opatrenia 2.1.3 je navrhnutá na presun za účelom navýšenia alokácie výzvy „Podpora energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch“ PSK SIEA 008-2025-DV-EFRR, pre umožnenie otvorenia zásobníka projektov a efektívneho využitia finančných prostriedkov.~~

~~Návrh zmeny má vplyv na **dimenziu 1 programu**. Presun je navrhovaný medzi oblasťami intervencie **046 Podpora subjektom, ktoré poskytujú služby prispievajúce k nízkouhlíkovému hospodárstvu a odolnosti proti zmene klímy vrátane opatrení na zvyšovanie povedomia** a **040 Energetická efektívnosť a demonštračné projekty v malých a stredných podnikoch alebo veľkých podnikoch a podporné opatrenia v súlade s kritériami energetickej efektívnosti**, čo sa prejaví na zmene pridelennej alokácie pre dané oblasti intervencie **bez vplyvu** na príspevok programu pre **oblasť klímy**, ako aj na príspevok programu pre **oblasť biodiverzity**.~~

~~Vo vzťahu k vplyvu navrhovanej zmeny na **merateľné ukazovatele** (ďalej len „MU“) boli predbežne **identifikované nasledujúce dotknuté MU a odhadovaný dopad na ich cieľové hodnoty**:~~

~~**RCO01 Podporované podniky (z toho: mikro, malé, stredné, veľké)** – zvýšenie cieľovej hodnoty o 59 podnikov~~

~~**RCO02 Podniky podporované grantmi** – zvýšenie cieľovej hodnoty o 59 podnikov~~

~~**SOI42 Počet vytvorených energetických centier** – zníženie cieľovej hodnoty o 12~~

~~**RCR26 Ročná primárna spotreba energie (z toho: cenovo dostupné a udržateľné obydľia, verejné budovy, podniky, iné)** – zníženie cieľovej hodnoty o 25 698 MWh/rok~~

~~**RCR29 Odhadované emisie skleníkových plynov** – zníženie cieľovej hodnoty o 5 653 tony CO₂ ekv./rok~~

~~**SRI41 Počet odporúčaní a podnetov energetických centier integrovaných do miestnych politik a rozpočtov samospráv** – zníženie cieľovej hodnoty o 498~~

~~Navrhovanou zmenou sa upravuje aj **textová časť** P SK v kapitole 1. Stratégia programu: hlavné výzvy a politické reakcie (tabuľka 1), ako aj kapitola 2.1.1.1 Špecifický cieľ RSO2.1 (opis opatrenia 2.1.3) tak, aby znenie textu odzrkadľovalo aktuálnu intervenčnú logiku (viď. Príloha 1 tohto dokumentu).~~

~~Alokácia predmetného presunu je v rámci finančného plánu P SK aktuálne rozpočtovaná s 15 % spolufinancovaním zo štátneho rozpočtu. Po presune do opatrenia 2.1.1 a navýšení výzvy PSK SIEA 008-2025-DV-EFRR bude z dôvodu aplikácie schémy štátnej pomoci v rámci výzvy rozpočtovaných 0 % spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu. Z uvedeného vyplýva, že~~

daný

~~presun bude mať vplyv na finančný plán programu s pozitívnym dopadom na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu vo výške 2 488 564 EUR.~~

B) Zmeny P SK v rámci RSO2.2 (EFRR)

Dôvodom zmeny finančného plánu P SK (kapitola 3 programu) je **úprava spôsobu financovania opatrenia 2.2.1, realizovaného prostredníctvom finančných nástrojov z EFRR s alokáciou vo výške 15 000 000 EUR**. Pôvodne sa v rámci predmetnej alokácie finančných nástrojov predpokladali ako oprávnení prijímatelia podniky, a preto sa vo finančnom pláne počítalo s národným spolufinancovaním zo súkromných zdrojov vo výške 19 394 586 EUR. **Po úprave spôsobu financovania sa národné spolufinancovanie zabezpečuje zo štátneho rozpočtu vo výške 7 703 619 EUR**. V dôsledku tejto zmeny dochádza v rámci predmetnej alokácie priority 2P1 k zmene charakteru národného spolufinancovania zo súkromných zdrojov na verejné zdroje, pričom **celková výška národného spolufinancovania sa znižuje o 11 690 967 EUR**. Avšak, predmetná úprava finančného plánu už bola zohľadnená na národnej úrovni vo Finančnom pláne Programu Slovensko 2021 – 2027, verzia 4.2, platnom od 17. apríla 2026. Uvedená úprava finančného plánu bola posúdená Platobným orgánom a vzatá na vedomie dňa 16. apríla 2026.

Návrh zmeny má vplyv na cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov (MU). V dôsledku zníženia celkovej výšky národného spolufinancovania a zníženia celkových oprávnených výdavkov dôjde k proporcionálnemu zníženiu cieľových hodnôt MU výstupu a výsledku v rámci menej rozvinutých regiónov. Odhadovaný dopad na cieľové hodnoty MU je nasledovný:

RCO22 Dodatočná výrobná kapacita v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov (z toho: elektrická, tepelná) – pokles cieľovej hodnoty o 6 MW

RCR29 Odhadované emisie skleníkových plynov – nárast cieľovej hodnoty o 979 tony CO₂ ekv./rok

RCR31 Celková vyrobená energia z obnoviteľných zdrojov (z toho: elektrická, tepelná) – pokles cieľovej hodnoty o 4 004 MWh/rok

Návrh zmeny **nemá** vplyv na dimenzie programu.

V prípade, ak Komisia pre CP 2 odporučí Monitorovaciemu výboru pre P SK (ďalej len „MV“) predložený návrh na schválenie, MIRRI SR zapracuje predmetné zmeny do návrhu na zmenu P SK a takto upravený P SK predloží MV na schválenie.

Príloha

1

1. Stratégia programu: hlavné výzvy a politické reakcie

Tabuľka 1 – Odôvodnenie (zhrnutie) – RSO2.1

Ciele a záväzky SR vyplývajúce zo smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti sú špecifikované v INEKP a Nízkouhlíkovej stratégii rozvoja SR do roku 2030. Záväzky vyplývajúce zo smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov sú špecifikované v Dlhodobej stratégii obnovy fondu budov. S ohľadom na strategické ciele prechodu EÚ na klimatickú neutralitu do roku 2050 je potrebné využiť aj potenciál úspor energie v opatreniach, ktorých realizácia je ekonomicky náročnejšia. Podporené budú opatrenia na zníženie energetickej náročnosti v podnikoch vyplývajúce z energetických auditov pre budovy, technológie a dopravu. Predmetom bude napríklad realizácia opatrení na zníženie energetickej náročnosti budov a výrobných procesov, zvýšenie účinnosti zariadení na výrobu elektriny, tepla a chladu, systémy monitorovania, optimalizácie a riadenia spotreby energie a iné. Obnova budov sa bude realizovať s uplatňovaním princípu prvoradosti energetickej efektívnosti. Tam, kde je to relevantné a realizovateľné budú projekty obnovy verejných budov a bytových domov integrovať prvky zelenej infraštruktúry na podporu adaptácie na zmenu klímy a na ochranu biodiverzity. Nevyhnutné pre úspešnú realizáciu opatrení energetickej efektívnosti je budovanie a prevádzka kapacít pre kvalitné energetické plánovanie na úrovni regiónov. Pre plánovanie a koordináciu dekarbonizačného procesu v regiónoch a podporu pri implementácii vrátane identifikácie kľúčových investičných aktivít a projektov sa vytvoria Regionálne centrá udržateľnej energetiky. Koordináčne monitorovacie analytické a metodické úlohy budú plniť Krajské energetické centrá zriadené na pracoviskách SIEA. Súčasťou agendy energetických centier budú tiež aktivity na podporu zvyšovania informovanosti regionálnych partnerov v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE. Finančne životaschopné investície v rámci tohto ŠC budú podporované FN, ako je uvedené ďalej v P-SK; investície, ktoré neprinášajú výnosy, budú podporené grantmi.

2.1.1. Priorita: 2P1. Energetická efektívnosť a dekarbonizácia

2.1.1.1. Špecifický cieľ: RSO2.1. Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencie z fondov

Opatrenie 2.1.3 Podpora rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky

Súvisiace typy akcií:

Zavádzanie systematického prístupu k riadeniu a využívaniu energie na úrovni regiónov je kľúčovým nástrojom na dosiahnutie efektívneho energetického plánovania a systematickej podpory opatrení v oblasti úspor energie a zvyšovania podielu OZE s cieľom optimalizácie energetickej potreby a spotreby v regiónoch.

Plnenie

~~tohto cieľa sa bude realizovať prostredníctvom vytvorenia a prevádzky tzv. Krajských energetických centier (vrátane koordinačných, monitorovacích, analytických a metodických úloh) a Regionálnych centier udržateľnej energetiky (plánovanie a koordinácia dekarbonizačného procesu v regiónoch a podpora pri implementácii, vrátane identifikácie kľúčových investičných aktivít a projektov). Regionálny zber a analýza údajov prostredníctvom KEC/RCUE sa zameria na sektory najviac ovplyvňujúce energetickú a emisnú bilanciu regiónov, a to bez ohľadu na typ vlastníctva (najmä sektory budov, dopravy, priemyslu, verejné osvetlenie a ďalšie) a tiež na využiteľný potenciál obnoviteľných zdrojov. Tieto údaje a výstupy zvýšia kvalitu rozhodovania a činnosti verejnej správy v regiónoch v oblasti dekarbonizácie a rozvoja udržateľnej regionálnej energetiky. Je to tiež nevyhnutný predpoklad pre navrhnutie adekvátnych opatrení na riešenie zvýšených energetických a klimatických cieľov. Systém zberu údajov bude kompatibilný s Monitorovacím systémom energetickej efektívnosti, ktorý prevádzkuje SIEA s cieľom vytvoriť komplexný rámec zberu údajov, využiteľný na modelovanie údajov o energii a klíme. Súčasťou agendy energetických centier budú tiež aktivity na podporu zvyšovania informovanosti regionálnych partnerov v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE, ako aj aplikovania princípov iniciatívy „Nový Európsky Bauhaus“. Toto umožní zacielenie podpory na najprínosnejšie aktivity a projekty a zaručí kontrolu nad zmysluplosťou projektov.~~